

POSUDEK NA DIPLOMOVOU PRÁCI

PhDr. Ondřeje CERHY

Životní smysluplnost a akceptace postižení u osob se zrakovým postižením

Teoretické východiska logoterapie postulují, že vnímání smyslu v životě napomáhá v akceptaci životních omezení, což dokládají i výzkumy např. u chronicky nemocných osob. PhDr. Ondřej Cerha se rozhodl v rámci diplomové práce zaměřit konkrétně na osoby se zrakovým postižením a na možné souvislosti mezi akceptací tohoto postižení a prožíváním životní smysluplnosti. Přestože na tematiku životní smysluplnosti a akceptace určitých postižení nebo chronických nemocí existují výzkumné studie, otázky akceptace zrakového postižení a životní smysluplnosti jsou zatím málo výzkumně zpracované.

Diplomová práce je klasicky dělená na teoretickou a empirickou část. Celkově je napsaná na 108 stranách včetně seznamu literatury a příloh. Výběr literárních zdrojů je kvalitní, jejich počet je bohatý. Čerpá jak z české, tak zahraniční literatury. Práce s literaturou je kvalitní.

V teoretické části autor věnuje hlavní prostor tematice životního smyslu. V další kapitole se věnuje tématu akceptace zrakového postižení, kde nejdříve definuje zrakové postižení a krátce se věnuje jeho akceptaci. Teoretická část je napsaná velmi čtivě a zároveň odborně, s odborným porozuměním. Kapitoly jsou řazeny logicky, s návazností. Autor vybírá informace a literární zdroje k dané problematice zásadní.

Z teoretické části bych vyzvedla dohledání výzkumů spojených s tematikou životní smysluplnosti, které byli realizovány v České republice a na Slovensku (podkapitola 2.8 Vybrané koreláty životní smysluplnosti). Autor dále zajímavě přikládá kapitolu o kroskulturních výzkumech životní smysluplnosti (2.9 Otázka univerzality životní smysluplnosti). Domnívám se, že by byly zajímavé i výzkumné projekty týkající se akceptace zrakového postižení.

Empirickou část autor sestavil jako kvantitativní šetření. Stanovil si vícero cílů výzkumu. Užším cílem bylo zjistit životní smysluplnost a akceptaci postižení u osob se zrakovým postižením a jejich možné souvislosti. Širším cílem bylo ověřit možnost online administrace psychologických testových metod. Použil dvě dotazníkové metody, a to Škálu životní smysluplnosti a Dotazník Acceptance of Disability Scale, který řádně přeložil a taky věnoval pozornost zjištění psychometrických charakteristik přeložené verze. Oba dotazníky blíže popisuje v empirické části. Stanovil si několik hypotéz, které následně statisticky ověřoval. Výzkumný soubor nakonec tvořilo 84 osob. Výsledky autor řádně popisuje a strukturovaně a přehledně shrnuje. Byla nalezena statisticky významná souvislost mezi životní smysluplností a akceptací postižení. Ostatní hypotézy, týkající se souvislosti věku, pohlaví a míry postižení s životní smysluplností a akceptací postižení prokázány nebyly, což považuji taky za důležitý výsledek.

Kladně hodnotím, že kromě dvou, u všech hypotéz přidává teoretické východiska, ze kterých u jejich formulace vycházel, pro zbylé dvě nenašel v dostupné literatuře podporu, neboť se jedná o problematiku dosud výzkumně opomíjenou. Oceňuji práci s ADS-R, zejména zjišťování psychometrických charakteristik testu. Za ocenění rovněž stojí autorovo přemýšlení a vypořádání se se zadáváním dotazníkových metod osobám se zrakovým postižením, jeho snaha vyhnout se desirabilitě jako možné intervenující proměnné v případě vyplňování dotazníku formou čtení probandovi. Aby si autor ověřil technickou spolehlivost testování, provedl předvýzkum.

V diskusi se autor na odborné úrovni vyrovnává s limity výzkumu a hodnotí dosažené výsledky.

Práci hodnotím jako kvalitní i po formální stránce.

Celkově hodnotím práci jako velmi zdařilou. Autor v ní prokázal odborné znalosti vztahující se k vybranému tématu, schopnost kvalitně pracovat s odbornou literaturou a kvalitně a odborně provést výzkumné šetření. Výsledky považuji za zajímavé pro publikování.

Předložená diplomová práce PhDr. Ondřeje Cerhy splňuje požadavky kladené na diplomovou práci. Doporučuji jí k obhajobě. Doporučuji klasifikovat výborně.

V Praze, 28.8.2016

PhDr. Katarína Loneková, Ph.D.